

AVAILABLE IN YOUR LOCAL JUDAICA BOOKSTORE!

הוצאת תורה תבלין
Torah Tavlin Publications

34 MARINER WAY
MONSEY, NY 10952

לעילוי נשמת ר' אברהם יוסף שמואל אלטר בן ר' טובי ז"ל ורעייתו רישא רחל בת ר' אברהם שלמה ע"ה

הדלקת נרות לשבת – 4:24
זמן קריאת שמע/מ"א – 9:06
זמן קריאת שמע/הגד"א – 9:42
סוף זמן תפילה / הגד"א – 10:29
שקיעת החמה ליום השבת – 4:43
מוצג"ק צאד"כ/ כוערב – 5:33
צאד"כ/לשית רבינו תם- 5:55

תורה תבלין

בראתי יצ הרע ובראתי לו

שבת קודש פרשת ויחי - Shabbos Parshas Vayechi

י"ב טבת תשע"ב - January 7, 2012

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ראש ישיבת שער השמים בירושלים ע"ה

טיב התבלין

ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה (מח-כ) – לפתוח תמיד בשבחו של מקום

וראיתי באחד מן המכתבים ששלח האדמו"ר מלובאוויטש זצ"ל, ומתוך המכתב ניכר שהשולח היה מתאונן על קושי גדול בפרנסה ולחץ עצום בדירתו המצומצמת כאשר משפרתו מונה הרבה נפשות, והדברים נוגעים מאד לנפשו של הכותב עד כדי כך שהוא ממש אינו רואה טעם בחייו. ונפלאים המה דבריו המתוקים שהאדמו"ר כותב אלי, ואלו הם תוכן הדברים: "הנה ממכתבך הבנתי שזכית ויש לך אשה, האם ידעת שיש כמה וכמה אנשים שהיו יותר מוצלחים ומוכשרים ממך ואעפ"כ לא זכו למצוא את זיווגם, ועדיין יושבים הם ומצפים בכליון עינים שיזמין להם הקב"ה את זיווגם. גם הבנתי מכותלי מכתבך שזכית לבנים, הידעת שישנם הרבה אנשים שלמרביה הצער לא זכו להיבנות בוש"ק ובתוכם גם הכותב בעצמו, האם התבוננת אי פעם בגודל החסד שהשפיעו עליך מן השמים, ומה גם שכתבת שזכית להרבה ילדים היש ערך לגודל אושרך. ובנוסף לכך הבנתי מתוך דבריך שיש לך דירה משלך בו בזמן שכל כך הרבה אנשים אין להם כלל בית דירה משלהם, אלא מאי אתה מצטער על כך שהדירה אינה מתאימה לצרכיך והנך מרגיש בלחץ ובדחוק, אך האמנם בשביל כך שווה לשכוח מכל הטוב והחסד עד כדי כך שתהא קץ בחיך?"

והדברים הללו אמורים להעלות נקודת אור אצל כל אחד ואחד שיתרגל תמיד להסתכל על הצד הטוב והחיובי, לשמוח ולהודות תמיד על כל הטוב!

מאת הרב שלום פערל שליט"א מגיד מנגד מישרים בק"ק בית שמש

ברכות אביך גברו על ברכת הורי תהיין לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו (מס-כו) – בעניין השפעת הסביבה

נוהגים בדרך לא טובה, כמו בזמנינו, או שאינו יכול ללכת למדינה שמהגותיה טובים מפני הגיטות או מפני החוקי, יש לבדו יחיד, כעניין שנאמר, ישב בדד וגו'. ומבואר, ששהות האדם בין אנשים המחשיבים את החומרות וממשיכים אחריה, יש בה סכנה רוחנית גדולה, המחייבת אותו לעזובם ואף אם ישאר לבדו, כדי שלא יושפע מדעותיו ומעשיהם. ולפי"ז נוכל להבין, שהרי צדקתו של יוסף כאשר רג בסביבתו של אביו ואחיו הצדיקים, אין בה משום חידוש מיוחד, לא כן לגבי צדקותו כאשר הורחק מהם ונשאר לבדו בסביבתה של ארץ מצרים המחשיבה את ההומרות ונמשך אחריה, וא"כ כוונת המילים "נזיר אחיו" היא, שלמרות שהופרש מאחיו ע"י שנמכר למצרים, עדיין נשאר בצדקותו. ובשבח זה נשתבח יוסף גם בדברי הכתוב "ויסוף היה במצרים" (שמות א' ה'), וכמו שכתב רש"י, "וימה זה בא ללמדנו, וכי לא היינו יודעים שהוא היה במצרים, אלא להודיע צדקתו של יוסף, הוא יוסף הורעה את צאן אביו-וגר בסביבה של אביו ואחיו, לכן נוסף שהיה במצרים ונעשה מלך-וגר בסביבה המחשיבה את החומרות ונמשכת אחריה, ועומד בצדקו".

תענית ופירושים לעורך את האדם לעבודת השי"ת והתחזקות באמונה ובשתיון מאת

ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה (מח-כ) – לפתוח תמיד בשבחו של מקום

יש לנו להעיר, כי אם אמנם היה לו לעקב סיבה לשים את יד ימינו על ראש אפרים אף שמנשה הוא הבכור, וכמו שאמר ליוסף כי אחי הקטן יגדל ממנו וכו', אך קשה למה לדורות יזכר תמיד את אפרים לפני מנשה? אכן נראה שבא הדבר לרמוז לדורות הבאים לימוד גדול ותוכחת מוסר, דהנה השני שמות שקרא יוסף לבניו נרמז בהם כל עברו של יוסף הצדיק. והנה בראשונה קרא את השם מנשה ע"ש כי נשני אלוקים את כל עמליו וגו', ורמז בקריאת זה השם את כל הרעות והיסורים שעברו עליו מעודו, ואח"כ קרא שם השני אפרים להודות על כל הטוב והחסד שהשפיע הקב"ה עליו. ואם כי בודאי היו לו ליוסף כוונות טמורות במה שנתן את השמות על סדר הזה, אך מכל מקום ניתן לו ללמוד מוסר מן כל מה שנכתב בתורה במה שנוגע אליו, ואף אנו נאמר כאן על זה הדרך כי יעקב אבינו בא לשלול את הסדר הזה, ואמר: בך יברך ישראל לאמר כאשר מברך האב את בנו ובא להורות לו דרך חיים, שזה עיקר הברכה שמנחיל האב לבניו אחרי שמלמדם דרך ומוסר ואורחות חיים בעבודת ה', הרי יש להשריש בהם בראש ובראשונה נקודה זאת שתמיד יש לזכור את הטוב והחסד, ואף אם בא לבקש מאת השי"ת על איזה דבר יש לו להקדים בדברי שבח והודאה, ועל זה הדרך סידרו חכמינו ז"ל תפילת שמונה עשרה להקדים בברכת השבח ורק אחר כך אפשר לבוא בדברי תחנונים.

לקחי חיים ודברי התעוררות נסדור עפי' פרשיות השבוע

מאוצרותיו של המגיד

ברכות אביך גברו על ברכת הורי תהיין לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו (מס-כו) – בעניין השפעת הסביבה

לריך להבין את כוונת המילים "נזיר אחיו". ופירש התרגום אונקלוס, "פרישא דאחור", ובאר רש"י את דבריו, "פרישא דאחור, שנבדל מאחיו (ע"י שנמכר למצרים (רש"י דברים ל"ג ט"ז)), כמו וינורו מקדשי בני ישראל". והקשה ה'פרדס יוסף' בשם **ספר איי חים**, "אולם רש"י שפירש, פרישא דאחור-שנבדל מאחיו, דבריו סתומים, דברנית היבדלו מהם מה הוא, ואם במה שמכרוהו והרחיקוהו מהם עד שנשאר לבדו (וכמבואר ברש"י דברים ל"ג ט"ז), מה מעלתו בזה, עד שזיכר זה יעקב". וי"ל עפ"י הרמב"ם (הל' דעות ו' א'), "דרך ברייתו של אדם, להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו, נוהג כמנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמוד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך, כדי שלא ילמוד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר, הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירע, ואומר, אשרי האיש וגו' ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב. וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים, ואין אנשים הולכים בדרך ישרה, ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים, ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמעותן,

being brought by angels to the Land of Israel. Yet, Yaakov didn't see himself that way. His humility was so great that he would not let the matter rest until his son swore to take care of it. How much can we learn from the **אמת ונענה** of Yaakov!

מאת מנ"ה ברוך הירשפלך שליט"א רב דקול אהבת ישראל, קליבלנד הייטס

truer understanding of *Hashem's* infinite greatness and glory and he can (somewhat) comprehend how minute he is in comparison. *Hashem* rewards a person מדה כנגד מדה and in return gives the person prestige by having good *parnassa*.

3) A humble person does not expect too much, nor does he feel that he is owed anything in this world, and he then appreciates what he has which is the true wealth of enjoying one's portion.

4) A person who is haughty usually falls further and becomes a scoffer, one who degrades others and their ideas. The *Gemara* (6) says that whoever is a scoffer "shrinks" his *parnassa*. The *Gemara* bases this on the *posuk* (7): "*Hashem withdraws His helping hand from (helping to feed) scoffers.*" In the letters of the **Chofetz Chaim** (8) he attributes the poverty that became prevalent in his time, to the reading of newspapers that contained articles full of scoffing and frivolous content.

Controlling Anger. The **Taz** (9) (in the laws of *Havdala*, where he discusses doing positive actions at the beginning of the week as a good sign - **סימן טוב** - for the new week) based on different statements in the *Gemara*, writes that anger brings poverty. The **Mishna Berura** (10) regarding good signs (סימנים) on *Rosh Hashana*, also stresses how becoming angry is the worst sign of all, while controlling one's anger brings only good things.

הוא היה אומר

Chacham Chaim Yosef Dovid Azulai ZT"l (Chid'a Nachal Kedumim) would say:

"*Yaakov Avinu declares that Am Yisrael will forever bless their children with the blessing, 'May Hashem make you like Ephraim and Menashe.'* What lies within this blessing? Why not bless Jewish children that they should be like Reuven or Shimon, Levi or Yehuda? Ephraim was the *Rosh Yeshivah* of Yaakov's *yeshivah*, while Menashe was in charge of Yosef's home and was remarkably powerful. Indeed, this is the complete *beracha - Torah*, strength and wealth - which every parent wishes for his children. Yet, one must remember to place 'Ephraim' before 'Menashe' to wish him first and foremost greatness and success in *Torah*, with everything else subordinate to it."

R' Gershon Stern ZT"l (Yalkut HaGershuni) would say:

"On his deathbed, Yaakov was brought 'בני יוסף' - the two sons of Yosef. He saw that wicked men would descend from them, namely *Yeravam ben Navat* from *Shevet Ephraim*, and *Yahu ben Nimshi* from *Shevet Menashe*. Thus, he asked, '*Who are these?*' - who are these sons that do not deserve blessings? The letters of '**בני**' spell out the acronym for **ירבעם בן נבט** and **יהוא בן נמשי**. To this, Yosef responded, '**בני הם**' - they are my sons. Why look only at the wicked descendants with that acronym; see the righteous one who will descend from them, this being **יהושע בן נון**."

A Wise Man would say:

"A long life is not good enough but a good life is long enough."

MAZEL TOV TO MR & MRS AVROHOM GUTMAN ON THE BAR MITZVAH OF THEIR SON YECHIEL AND MR. & MRS ELCHANAN ARYEH ON THE BAR MITZVAH OF THEIR SON DOVID. MAY THEY BOTH SEE MUCH NACHAS ALWAYS! TORAH TAVLIN IS AVAILABLE FREE OF CHARGE! TO SPONSOR/DEDICATE AN ISSUE, RECEIVE BY MAIL FOR YOUR SHUL OR HAVE IT E-MAILED TO YOU DIRECTLY, PLEASE CALL 845-821-6200 OR E-MAIL TO: TORAH TAVLIN@YAHOO.COM.

מעשה אבות סימן לבנים

ויכל יעקב לצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו וגר' (מט-ג)

The end of a short life filled with so much accomplishment, came as a surprise to the students, and even the family, of the beloved *Rav* of Lublin, **R’ Meir Shapiro ZT”L**. He was only 46 years young, when he developed a throat ailment which caused him to become weak and debilitated amazingly quick. However, the doctors who checked him assured him that it would pass and thus, no one was prepared on that fateful Thursday night. They barely had time to say *tehillim*.

But R’ Meir knew. In his weakened state, he asked to be shown all the prescriptions which the doctors had written for his throat. He leafed through them and selected the one for cleansing his throat and the respiratory organs. Every few minutes he kept washing his hands, while his mind was obviously immersed in distant thoughts. He was having terrible trouble breathing; whatever was in his throat was blocking his passageway. One could feel the frightful racking agony that he underwent to get a bit of air into his lungs; try as he would, he kept failing because the channels were blocked.

On a piece of paper he scrawled a request to be carried into another chamber by his alarmed *talmidim*. Needless to say, his wishes were carried out. But then his *rebbezin* noticed a change in his countenance, and she began weeping emotionally. R’ Meir did his best to calm her, as he wrote her a message: “Now ... the true *simcha* begins!”

In a broken, barely legible scrawl he wrote: “*Trinkt aleh a L’Chaim*” (All of you, drink L’Chaim!) Some liquor was poured out into tiny glasses, and all those present drank and wished him a long life. Then he shook hands with each *talmid*, holding each one’s hand in his for a very long time. Then, came his final instruction: “*Macht a rikud*” (Make a little dance) to the words, “בך בטחו אבותינו” - “*In You our fathers trusted; they trusted, and You rescued them.*” (Tehillim 22:5). His wishes were obeyed: the *talmidim* put their hands on each other’s shoulders and lifted their feet in rhythm as they sang the holy words to the melody they knew so well, the melody which he himself had composed. How many times they had sung it in the past, when the lively, inspired *niggun* could bring cheer to their hearts. Now they glanced at their leader, their guide, as they danced past his seat, joined in their circle, and they saw how extinguished his eyes looked, the light gone out of them. How sallow his complexion had become; how the tears kept falling without a stop. And yet they had to dance. Their *Rebbe* had ordered them. Where are the words to describe the infinite tragedy in that scene the rhythmic motions of life and death the last chassidic dance that the *tzaddik*, the holy Lubliner Rav would witness on this earth?

The *bochurim* of Yeshivas Chachmei Lublin were awakened from their sleep, the great body of students who had gone to bed without any thought of a possible catastrophe looming. The verdict of the doctors had been so reassuring ... now the shouts in the air hurtled them from their beds and sent them rushing through the corridors, unable yet to realize just how fateful the present moments were. In the great hall, there was stormy agitation; a heartrending tempest aimed at tearing through the heavens and bringing down Divine mercy. Young *bochurim* were beating their heads against the wall in anguish. One individual after another began crying out a donation of years to be deducted from his allotted lifespan so that the *Rav* could go on living. “I give five years,” one voice called out, “I give ten,” exclaimed another, and so on. And a short while later, one mighty declaration sounded and echoed in the *Beis Medrash*: “We give away all our remaining years to the *Rav*!”

An atmosphere of impending tragedy for the Jewish people filled the great hall. A sense of terrible devastation saturated the air. And the frightful wailing and lamentation reached his ears. But R’ Meir didn’t want sadness. Clearly and distinctly, the *Rosh Yeshivah* pronounced his final two words: “*Nur b’simcha!*” (Only with joy) Then he lowered his head and expired. He passed over and away from his body. He was gone - from his students, from the *yeshivah*, from the world.

ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים וגר' (מז-כט)
“*The righteous are called alive even after their death.*” **R’ Meir Shapiro**, founder of the *Daf Yomi*, is undoubtedly still alive!

משל למא הדבר דומה

משל: A rich and haughty man once came to **R’ Duvid’l Twerski ZT”L of Tolna**, and boasted how he had just purchased a burial plot in the Holy Land. R’ Duvid’l listened patiently as the man extolled the virtues of his righteous act.

With an arrogance befitting his stature, the man asked, “So, why doesn’t the *Rebbe* also buy a plot to be buried in *Eretz Yisroel*? Is this not an important *mitzvah* to him?”

R’ Duvid’l smiled and replied, “Of course, it is important, but our sages have taught us that if one is meritorious, heavenly angels will bring his *Aron* to the Holy Land.”

But the man persisted in his impudence. “Why, *Rebbe*, I don’t understand. Why would you burden the angels to transport you from here all the way to Israel when you could be buried there in the first place?”

The Tolna Rebbe waved him away with the flick of his hand. “Please do not worry yourself,” he said. “It will not be a burden at all, for just as the righteous will be brought to the Holy Land, the unworthy will be removed. Thus, when the angels come to take you away, they will not have to make an extra trip to bring me back with them!”

Adapted from “A Blaze in the Darkening Gloom” by Rav Yehoshua Baumol

ועתה שני בנך הנולדים לך בארץ מצרים ... אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי (מח-ה)

Yaakov Avinu, before his death, elevated the status of Menashe and Ephraim, to the level of the other eleven *shevatim*, even though they were raised in Egypt and had never benefited from the holy aura of their grandfather while growing up, like their uncles did. How did they reach this exalted plateau over any of the other children who were born later and grew up in the presence of Yaakov?

A *chasid* once complained to **R’ Chaim Meir Yechiel Shapira ZT”L (Naroler Rebbe)** about the ban by many leading authorities on videos by weddings and family *simchos*. “What’s wrong with a video?” the fellow asked. “If only I would have been able to video my grandfather; his *Yiras Shamayim*, the way he davened and bentedched, his burning love for *Torah* - my children and grandchildren would have real visual proof of what a true Jew is!”

The Naroler Rebbe responded. “If you could film the *Rebbe, R’ Elimelech of Lizhensk ZT”L*, listening to the sound of the *shofar* on *Rosh Hashana*, what would you see? A man standing still and concentrating. That’s it. That’s all you’d get from it. You wouldn’t feel the fear and awe in the room, the pervasive atmosphere, the *Yiras Hashem* - unless you were actually standing right next to him. It’s not enough to just see *kedusha*; in order to truly feel *kedusha*, you must long for and act with *kedusha*. By emulating a holy person, you can become like him and fully embody his ideals.”

“For this reason,” said the Rebbe, “Menashe and Ephraim were considered as great as the *shevatim*. Even though they grew up apart from *Yaakov Avinu*, their father Yosef imbued in them an appreciation of what his father was like, through his actions, and as a result they longed to be like Yaakov, to bask in his spiritual glow, to achieve a semblance of his holiness.” R’ Chaim Meir smiled and took the man’s hand. “Trust me,” he said, “you don’t need a video for that!”

EDITORIAL AND INSIGHTS
ON THE WEEKLY MIDDAH OF ...

כשרון

When Yaakov gave *berachos* to his children, he highlighted to his sons what their unique traits were, thus mapping out each one’s individual role and contribution to *Klal Yisroel* and to the world. The **Seforno** tells us that to each one of them, Yaakov gave a *beracha* that was particularly suited to his own ability: *Malchus* for Yehudah, *Torah* greatness for Yissachar and *Avoda* in the *Mishkan* for Levi. Similarly, points out the **Ohr HaChaim Hakadosh**, every *neshama* has its own G-d-given talents; it is incumbent upon every one of us to think: what special ability was I given and how can I use it to serve *Hashem*?

There is no single person on this earth who doesn’t have a unique mission that only HE can accomplish. Every person is compared to a piece in *Hashem’s* puzzle. Often times, a puzzle has many seemingly identical pieces. If the puzzle is a picture of the sky or the ocean, there may be thousands of blue pieces that look identical to one another and can seemingly achieve the very same function. However, we all know that this is not the case at all! Especially if you have ever spent hours, days or even weeks, putting together a huge puzzle, only to discover that one piece is missing. That puzzle will remain incomplete, unable to be framed, hung and truly enjoyed, until that very last piece is found and put into place.

No one should ever think that he is insignificant, or that other people are brighter, more talented or more capable than him. Every one of us has a unique and individual mission in this world. Every one of us is beloved and precious to *Hashem*. Every one of us is crucial to bringing the world to its completion, using our individual talents in the service of *Hashem*.

TORAH GEMS

בנימין זאב ישרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל וגר' (מט-כז)

It would be sad if a father, at the point of death, could find no better description of his youngest and cherished son than to characterize him as a “wolf.” It does not seem to be a note of flattery on Yaakov’s behalf. However, one must note that the words used in this blessing are not “זאב ערב” - “*a ravenous wolf*” or “זאב טורף” - “*a wolf that tears (his prey) to pieces*,” but rather “זאב יטרף” as if to say that the wolf will be the object of the tearing. Thus, Yaakov was implying that his youngest son, Binyamin, will in fact “tear the wolf.”

R’ Shamshon Raphael Hirsch ZT”L explains that when Yaakov mentions a “wolf;” it is only because he is now taking a last look at his “flock” - his children, the *Bnei Yisroel*. For twenty years he had to fend off attacks from real wolves upon his flock of sheep. Now he sees all his children before him. He has given each his blessing; he has recognized and described the individual significance of each one of them for all time to come. And so, his final glance comes to rest upon the end of days, when the last of the world powers will be overcome. He beholds the bitter exile and the forces of *golus* against which his children will have to struggle, and he sees that it will be the smallest and the youngest among them, his very own Binyamin, who will repel the stalking “wolf” - the eternal Amalek from the flock of Yaakov. Already early in the morning, at the outset of the nation’s history, it will be Binyamin who will deal the wolf a powerful blow, at the hands of Yehoshua bin Nun; but in the evening of time, when the final redemption will draw near, Binyamin will destroy the wolf completely.

Indeed, *Chazal* have a *mesorah*, a tradition, that Amalek, the archenemy, will not be overcome by Yehudah, the strongest of the *shevatim*, but by the sons of Rochel, who have the least power of all, as the *Navi* writes, “*The youngest of the herd will drive them off as spoil.*” (ירמיה מט-כ)

דרגה יתירה

FROM THE WELLSPRINGS OF
R’ GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם (מט-כח)